

Plymouth, Pa. 22 Lapkričio.

Didesnėse lietuviszkose kolonijose, kur lietuviai nū senesnio laiko skaitlingai apsigyvenę, veik niekur neturi savų svetainių (salių) susirinkimams, baliams ir tt. ir jas samdo nū anglikų, o greičiausiai žydų, kurie pasistato salę nors iš vardo ir paskui parsamdo netik lietuviams bet ir kitiems, ir iš ko surenka nemažą piningą. Paprastai kiekviena draugystė daro kas metas du balius ir 12, jei ne daugiau, susirinkimų, už ką turi žydui arba anglikui užmokėti nū 40 iki 50 dolerių. Paveikslan Plymouthe yra 6 pagalbinės draugystės, kurios vien už mėnesinius susirinkimus užmoka \$72,00; kiekviena už du balius tiktai po \$15, pasidaro \$180. Tokiu budu per metus visos draugystės išmoka \$252,00. O kur dar nepaprasti susirinkimai? Išzeis tada ant metų \$275,00. Per 10 metų \$2750,00.

O tos žydiszkos salės! drovu geram žmogui ir užėti, vigados nei jokios. Argi nevertėtu lietuviams pasistatyti, susitarus, visur savo salės, vigadlyvas, iš kurių turėtu dar ir naudą parsamdydami kitiems; turėtu savo savastį ir vigadą. Svetimtauczių keletai draugysczių esant, pirmiausiai statosi salę, kur įtaiso knygynus, teatrus, dainavimus, szokius, prakalbas ir t. t. Turi savas vietas linksamam praleidimui laiko. Teip įtaisius ir lietuviams daugelis atsilaikytu nū girtavimo ir musztynių, nes susirinkus vakarais linksmai tarp visų praleistų atliekamą laiką.

Lietuviai visur privalo apie tai pasirupinti, o laike 10 metų turės savą svetainę už tūs piningus, kuriūs dabar išmoka žydams.

Aukos parodai

Pr. Kovera Dedham, Mass. -25

P. Degutis Hudson, Mass. -25
 Elzb. Degutienė „ „ -25
 Isz Boston, Mass.
 M. Alianskas -25
 R. Alianskas -25
 J. Alianskas -10
 Magdalena Alianskiene -10
 Magdalena Alianskiute -5
 A. Sabas, Derby, Conn. -25
 Aukos lietuvių isz Brooklyn, N. Y. surinktos vakarinėje mokykloj 3—
 Draugystė Szv. Jurgio isz Passaic, N. J. 5—
 Draugystė Szv. Lauryno isz Lawrence, Mass. dalį balaus pelno 10—
 Buvo \$627,96
 Labu \$647,71
 J. J. Pauksztis.

Aukos kankintiniams

M. Alianskas Boston Mass. -25
 A. Sabas Derby, Conn. -25
 Buvo \$55,42
 Labu \$55,92
 Redakcija.

Isz Lietuvos.

Szakiai. (Naumiesczio pav. Suv. gub.) 17 dieną Spalnio mėn. tapė atidaryta Szakiūse „arbatinė“. Vietomis jau nū pirmiau yra įtaisytos tokios arbatinės, o Szakiūse įtaisyta tik nū 17 dienos szio mėnesio. Tos arbatinės visai nepeiktinas iszmišlas isz valdzios pusės, ypacz yra geros, ir net sakysiu naudingos, dėl biednesniųjų miesto gyventojų. Arbatą czion pardūda teip: 1 stiklas su vienu szmoteliu kapoto cukraus—1 kap. su dviem—gi szmoteliais—1½ kap., porcija arbatos—6 kap.; į porciją dūdasi: 8 szmoteliai cukriaus, uzbonas karszto vandens ir kiek norint essencijos; imant gi karsztą vandenį skyrium arba kad ir prie vienos porcijos reik mokėt po 1 kap. už uzboną. Užkandis prie arbatos apsimoka skyrium; o jeigu kas nori gal ir isz kitur atsineszt užkandį. Atidaroma

nū 6 isz ryto ir iki vakarui, žiurint koks meto laikas. Keleivis gal ir viduryje nakties prisibudint ir pareikalaut karszto gėrymo. Kavą czion galima gaut tik užsteliavus. Valdžia nusamdė namą, įtaisė visokius rakandus, pristato mažiausią daiktą prie to gėrymo reikalingą, ir moka po 25 rub, ant mėnesio pardavikui; pelną—gi rinks sav. Kiek to pelno bus, dabar negalima nuspręst. Bet su tūm tiek to, asz sakau tik, kad tas užvedimas ne blogas. Jau ne viens isz Szakių zydelis iszsitarė, kad namiejie gert arbata daug brangiau atsieina,—reik samdyt parneszt vandenį, turėt tam tikrus indus, pirkt malakas, o czion atsineszi tiktai savo cukrių ir gerk su vis szejmyna imant vandenį porcijoms.—Apie tūs—gi prascziokelius, kurie maitinasi tiktai isz tos dienos uzdarbio ner ką jau nei sznekėt, kad jie pusryczius ir vakarienę laikys czion, atsinesze kokį silkegalį. Viens isz pažįstamų pasakojo, kad budams kelios dienos atgal Jurbarke, (kur nū seniau įtaisyta yra arbatinė) užėjo isz ryto anksti iszsigert stiklą arbatos. Neperėjo nei pusadynis, sako, kaip daugelis prascziokų visokių atėjo nesztis namon karsztą vandenį, gaudami czion tokį gana pigiai. Nežinia kaip toliau, bet dabar ir szvarumas gana užlaikomas, jau tai ne pas žyda, kur už dvi kapeikas dūda purviną stiklą, sulankytą blekinį szauksztuką pusėtinai aprudijusį ir arbatą jau nežine kokio kvapo. O jeigu kaip kur ir atsitaikydavo kiek szvariau, tai už tai vis reikėjo užsimokėt „dalykatnesnę“—kaip žydai sako—prekę. Isz kitos vėl pusės tokios arbatinės pripratįs žmones kiek prie szvaresnio apsiejimo, kadangi visokios karsciamiszkos linksmybės uždraustos, ir policija tur tai uždabot. Prie tokių arbatinių

buvo mislijus valdzia ir skaitinyczias įtaisyti, bet Szakiūse dar to nėra; kitur gal ir įtaise, asz nežinau.

Atidarymas szios arbatinės atsiliko su sziočia tokia iszkilme. Atvaziavo pavieto virszininkas, jo pagalbininkas, viens ar du rasztininkai isz pavieto rasztinyczios ir, paraginę vietinius kuningus, užėjo ant įkurtuvių: — susisėdo visi už stalo, ant kurio pastatė verdantį virdulį ir visus prie arbatos reikalingus indus, ir nugerdami pirmą gurksznį arbatos iszstarė padėkavonę užmanytojui tokios įrėdnės. Paszaukęs po tam pavieto virszininkas Szakių policijantą liepė apgarsint po miestą, kad arbatinė atidaryta. O kad tą dien pripūle Szakiūse metturgis, tai žmonių pusėtinai buvo ir dėlto garsint buvo kam. Žingeidzių atsirado gana. Užėjau ir asz su pora pažįstamų. Pasėdėjus valandą macziau kaip vieni iszėjo, kiti įėjo ir jų vietas už stalų užėmė. Įeinant kožnas tur nusiimt kepurę. *Obelinis:*

Nū Redakcijos. Tokios arbatinės yra įtaisytos jau daugelyje vietų Kauno gubernijoje. Apart jų geros pusės, atsigėrimo geros, ir pigiai, arbatos, pavalgymo ir praleidimo atliekamo laiko szvaresnėje vietoje, tos arbatinės yra maskolinimo lizdais, nes prie jų užveizėtojais ir darbininkais yra vien maskolystės misijonoriai (diejateliai), su kuriais užeinanti lietuviai turės kalbėti tik maskoliszcai. Apart to, prie tų arbatinių yra steigiami maskoliszki knygynai, ant prijaukinimo lietuvių prie maskoliszky skaitymų. Jeigu tose arbatinėse užveizdas ir darbininkais butų lietuviai, lietuviszka kalba jose butų, lietuviszki knygynai, tada jos tikrai butų naudingos. Dabar jos yra nū valdzios steigiamos ant didziausios musų

iszkados, pavertimo mūsų į burliokus.

Sintautai. (Naumiesčio par. Suv.) Pabėgus valsečiaus rasztininkui Navojauckui, pavieto virszininkas atsiuntė kokį Ostrovskį į jo vietą. Ostrovskis keletą tarnystų yra vedęs jau: buvo vaitu, rasztininku, valkiozu ir da kūm tai. Vaitas nei pusę žodžio nepasakė, kad jis jo nenor, ar kad jis jam niekai. Atsiuntė virszininkas, tai teip turbūt ir tur but protauja jis; nesutikt ant to—yra tai prieszintis valdziai, pust priesz vėją... isz ko jokios naudos negali but! Vargsze, vargsze, gaila tavęs,—isztarė jau ne vienas pasigailėdamas nelaimingo garbės jieszkotojo. Ar tai tokiam vaitaut, prie tokių latrų rasztininkų? Nekurie isz valsezionių ne tikt žodžiūse gailisi jo, bet ir isz rankų tokių latrų rasztininkų tariasi paliūsūt. Pabaigoje pereito mėnesio buvo valsečiaus susirinkimas, ant kurio vienu balsu sutarta buvo reikalaut virszininko atsiimt atsiustą rasztininką, o priimt tokį, koki valsezionys iszsirinks; bet kad nei vieno isz pavieto virszininkų nebuvo ant to susirinkimo — viskas atidėta tapo ant toliaus. P. Ostrovskis dagirdes apie tokį valsezionių sutarimą pasakoja si, kad jam labai nepatinka Sintautūse, jis persikelses kur kitur.

Dar ne daugiau kaip mėnesis kaip jis Sintautūse, o jau spėjo su vienu — kitu isz valsezionių susivaidyt, nū vieno—gi ir antausių jau gavo.

Jūkų buvo nemažai, kaip jis perskaitė atsiustą per pavieto virszininką užmanymą, apie įtaisymą mokyklos dėl nebylių ir kad valsezionys apsiimtu pagelbėt piningiskai įkunijimui tokios mokyklos. Perskaitė pirmiausiai gudiszkai, o paskui pradėjo verst lietuviszkai. Iszvertęs, kaip

ir kitus užmanymus, pusiau gudiszkai—lenkiszkai, nustvėrė žodį „nebylių“, kurį nežinodams kaip pasakyt lietuviszkai, pridėjo pabaigą lietuviszką, o visa kita dalis žodžio liko maskoliszka ir pasidarė isz maskoliszko žodžio *n i e m i c h* (nebylių) *n i e m k ū* (vokietkų) vokietaiczių.

Pradėjus valsezionims klėgėt buvo jau bebėgas į rasztinyczią, bet ir vėl sugrįžo su laikyts vaito ir padavęs da vieną užmanymą apie įtaisymą kapų dėl nugaiszusių gyvūlių, isz ko kilo nemaži pasitycziojimai valsezionių; tada jau muko su visoms popieroms ir jau daugiau nepasirodė. Sznėkėdamas vakare apie susirinkimą tos dienos su vietiniu mokintoju iszsitarė: „mušiamem pięc punktów zamilczėć“, (penkis įneszimus turėjau užtylėt). Koki tie įneszimai, netyriau; apie vieną beveik numanau. Toks dalyks matot yra: pavasaryje ant parapijinio susirinkimo nutarta tapė pataisyt mokyklą Sintautūse ir apsiėmė pigiau tą darbą atlikt Baranauckas, valdytojas ipotekinės ukės. Jau senėi perėjo laikas iki kada turėjo but pabaigtas taisymas, o tas da vis ne neužbaigta. Baranauckas sakosi piningų jam reikia, tai pataisymas bus atliktas. Piningus ne pirmiau gal gaut, kaip nutarus ukininkams, prie mokyklos priklausantiems, o to nutarimo da nebuvo. Baranauckas pasznėkėjo su Ostrovskiu, užpundijo degtines ir nutarė buvo ant perėjusio valsečiaus susirinkimo apie tai praneszti valsezionims. Nors viskas tas tikt tarp jųdviejų buvo sznėkėta, bet vienok dasigirdo apie tai viens—kits ir tikt laukė kada su tūm užmanymu Ostrovskis iszlys — but gavęs nemažai pipirų.

Ir kas tai nematė, darbas nepadarytas, o jau piningus atsiimt nor. Nutarus taisyt

buvo sznėka, kad paskirti bus perziurėtojai darbo ir jeigu viskas pasirodys gerai atliktą—gaus piningus.

Politiszkos žinios.

Amerika. Amerikonams pasisekė užimti salos Luzon pakraszczius su pagelba laivų kanūlių, kurie kone ant krantų iszplaukė, kur plienu apkaustytas laivas „Charlestown“ užplaukė ant ūlos ar seklūmos laike audros ir su viskūm nuskeno, sziaurrytiniame salos Luzon pakrasztyje. Visi kareiviai skaitliuje 306 iszsigėbėjo ant laivukų. Gen. Wheaton ir Young užėmė kelis miestelius be pasiprieszinimo, bet pakeliui szian ar ten buvo užpulti pilipiniecių, kur po ke-liolika vyrų isz abiejų szalių tapo užmusztų bei suzeistų, kur teip-gi tapo užmusztas majoras Logan. Miestelyje Tayug amerikonams į plėszimą pateko daugelis pilipiniecių maisto, drabužių, ir szuvių. Bet miltų žakucziai buvo su užraszu isz Dayton, Ohio, McKinley'o tėviszkės. Isz to mato ma, kad patys amerikonai pristatė pilipinieciams netik maistą bet ir ginklus. Amerikonai dabar užsispyrė pagauti Aguinaldą, bet niekur jo negal sugriebti ir nusiviję kiek vėl grįžta atgal. Genarolai Lawton su McArthur'u buvo pasitaisę jau pagauti Bayambang'e Aguinaldą, apsupę isz visų pusių. McArthur'as atitraukė greicziaus, ir radęs menką pasiprieszinimą iszsiuntė 10 vyrų paszaukti Lawton'ą, kurie dingo nežine kur ir Lawtonui neatėjus Aguinaldas pabėgo. Bet vargu teip yra, kaip Otis garsina.

Pietinė Aprika. Burams iki sziolei pasisekė dar visur ant anglų pajiegy paimti virszų. Iki sziolei burai turi sugavę 1500 anglų, tarp kurių yra 62 apicierai. Apsupus

burams miestą Colenso, anglai iszsiuntė apgultiems pagelbą su plienu apkaustytu trukiu isz Estcourt, kurį burai pasigavo, užmuszė 15 anglų ir 100 sugavo. Anglai matydami galutiną prapultį, viską palikę pabėgo su lokomotyva tiktai, nusigabendami 38 vyrus, 15 isztų suzeisti, isz 150 kareivių. Teip anglams nepasisekus, jie savo pajiegas sutraukė į Pietermarizburg, prie kurio artinasi burai. Anglai paleidę buvo paskalą, buk tapęs užmusztas burų vyriausis vadas gen. Joubert, vienok pasirodė kad tai netiesa. Teip-gi anglai pagarsino, kad burai norėjo varu paimti miestą Ladysmith, kur nužudę 800 savųjų, kur tiktai 2 tapo užmuszti bei 7 suzeisti. Gen. Joubert daugiau užpūlimų nedarysęs, nes anglai turės pasidūti patys, kada neteks maisto. Oranijos valdzia vėl apskelbėdu distriktu Capo kolionijų nepriegulmingais, per ką įgijo gyventojų simpatiją. Miestas Kimberley dar nepaimtas burų, bet apsuptas, kurį pasidūti burai mįslyja priverst su badu, ir priesz Kimberley, kur galėtų ateiti anglai, ardo gelezinkelį ir tūmi visą pagelbą sustabdo apgultiems. Burai turi apsupę Estcourt, Burghersdorp, Donker Poort ir vis tolyn verziasi į pietus. Johannesburge esą 240 lenkų ir maskolių kaipo Transvaalijos kariaunos rezervistų, o 50 iszėję kartu su burais į karę. Ner abejones, kad tarp tujų nebutų ir lietuvių, kuriūs tenaitinė valdzia skaito už maskolius arba lenkus, pagal vieszpatystę, isz kurios jie paeina.

Pietinė Amerika. Respublikoje Colombia užgimė maisztai, kur valdzios kariauna pergalėjusi maisztininkus pirmūse musziūse, bet ne galutinai nuslopinusi. Valdžia užmanė atimti turtus visų svetimszalių, buk jie szelpenti maisztininkus.

Venezueloi valdžios kariau-
na pergalejusi maisztininkus
pas Puerto Cabello, kur mu-
szyje pūlę po 300 kareivių išz
abiejų szalių ir suzeistas tapęz
maisztininkų vadas gen. Pa-
rades.

Dalis darbu.

Salem, Ohio. 400 kalnaka-
sių sustraikavo reikalaudami
pakėlimo mokesties 13 ct. ant
tonos.

Joplin, Mo. Artymais Cent-
ral City tapo surasti turtingi
gūliai cino ir parengtos kasyk-
los, kur daugel žmonių gavo
darbą.

Montgomery, Ala. Longac-
re Coal Co. stato 100 naujų
peczių deginimui kokso.

Chester, Pa. Naujai susi-
tvėrusi kompanija Fidewater
Steel Co. nupirko vietinę gele-
zies liejinyčią, kuri nedirbo
net nū 1893 m. Po užbaigimo
reikalingų pataisų, tūjaus pra-
dės dirbti.

Nanticoke, Pa. Kalnakasių
straikas tęsesi tolyn. Straikie-
riai gauna pagelbą išz centra-
lizszkos Unijos kasos.

Nebraska City, Nebr. De-
lei stokos anglių, turėjo sustoti
keletas pabriku nū darbo.

Deninson, Iowa. Ant gelz-
kelio Fort Dodge & Omaha
susimuszė tavorinis trukis su
darbininkų trukiu, kur 26 dar-
bininkai tapo sunkiai suzeisti.

Seattle, Wash. Pacific Coast
Co. apskelbė savo darbinin-
kams, kasyklų New Castle,
Coal Creek, Lawson ir Frank-
lin, kur dirba į 1200 darbinin-
kų, kad pakels algas nū 12 iki
15%.

Des Moines, Ia. Apielinkės
kasyklose kalnakasiams moka
po 80 ir 90 ct. nū tonos per
diemą; kasyklų savininkai ke-
a pakelti mokestį iki \$1,00
nū tonos, kad gauti gerus kal-
nakasius. Visi darbininkai
priguli prie unijos.

Peoria, Ill. Kalnakasiai
isame distrikte reikalauja di-

desnės algos. Su kompanija
jie buvo sutikę dirbti už 45 ct.
nū tonos iki 1 Balandžio 1900
m. Bet pakilūs dabar anglių
prekei, jie teipgi reikalauja
pakėlimo algos.

Mt. Olive, Ill. Dėlei su-
straikavimo dreiverių, kurie
reikalauja pakėlimo algos ant
\$2,00 turėjo sustoti dirbę 700
kalnakasių.

Buffallo, N. Y. 4000 dar-
bininkų, dirbančių prie staty-
mo namų su geležineis rėmais
rengiasi prie straiko, kad pri-
versti darbdavius taikytisi su
darbininkais, kur dirbami tie-
jie geležiniai rėmai.

Chicago, Ill. Sustraikavu-
siejie fortapijonų darbininkai
keta uždėti savo dirbtuvę ant
kupertyviszko pamato.

Chicagos namų statymo kon-
traktieriai nū naujo meto keta
įvesti savo įstatymus dėl darbo
ir atmesti „Trades Union“ įsta-
tymus, kad darbininkai ne-
straikūtų, dirbtų per visą die-
ną, nesiprieszintų įvedimui ma-
szinerijų ir t.t.

Springfield, Ill. Czion su-
straikavo visist rytkarių darbi-
ninkai, reikalaudami pripaži-
nimo unijos ir priėmimo atgal
paszalinėtų darbininkų.

Philadelphia, Pa. 300 dar-
bininkų sustraikavo skurų
dirbtuvėje R. H. Foerderer
Frankford'e, reikalaudami al-
gų kas sanvaitė iszmokant
pirma.

Pottstown, Pa. Warwick
Iron & Steel Co. keta statyti
naują geležies liejinyčią.
Kontraktus jau padarė.

Canal Dover, Ohio. Vieti-
nė geležies liejinyčia dėl ne-
zinomų priezaszčių tapo užda-
ryta ir nežine kada pradės
dirbti.

St. Paul, Minn. Straikas
formų taisytojų pasibaigė ir
visi straikieriai sugrįžo prie
darbo. Maziausia dienos alga
bus \$2,50.

Lebanon, Pa. American
Iron & Steel Mfg. Co. sustojo
darbas visose darbavietėse ir

1500 darbininkų likosi be dar-
bo ant nepaskirto laiko.

PRAKALBOS

*Ant apvaikszciojimo sukaktuvių
Simono Daukanto, Pittston, Pa.*

Blaivystės Dr. parengė susi-
rinkimą ir prakalbas atminčiai
sukaktuvių 106 metų gimimo
Simono Daukanto. Sukaktu-
vės pripūlė sabatoje 28 Spali-
nio, ir esant neparankiai toje
dienoje, buvo nukelta ant pa-
nedelio 30 Spalnio. Susirin-
kimas, kaip buvo sutarta, tu-
rėjo buti pobažnytinėje salėje,
bet esant užkviestiems su pra-
kalboms nepatinkanti kunin-
gui, tasai salės nedavė ir drau-
gystė turėjo samdyti nū airių
blaivininkų salę ant nedėdie-
nio 29 Spalnio, susirinkimą
kviesti per „extra“ spaudintus
apgarsinimus iszdzalinant pas-
bažnyčią iszeinant žmonėms.
Priegtam buvo apgarsinimai
iszdzalinti Scranton'e, Wilkes
Barre ir Plymouth'e, isz kur
teipgi atkeliavo lietuviai pa-
siklausyti prakalbų. Į salę
szvento Alioizo susirinko ne-
menkiaus žmonių kaip į baž-
nyčią, vyrų, moterių ir mēr-
ginų. Draugystės pirmsėdis
atvėrė susirinkimą, papraszė
susirinkusių ramiai užsilaikyti
ir pakvietė ant prakalbos P.
Mikolainį, „Vienybės“ redak-
torių, kuris pasveikino susi-
rinkusius ir pagyrė už daly-
vavimą ant tautiszko susirin-
kimo, kokio niekur, visoje
Amerikoje, o ir Lietuvoje nė
ra. Toliaus trumpai apsakė
Simono Daukanto gyvenimą
ir jo darbus, pasiszventimą dėl
tėvynės ir brolių, apie skurdų
galą jo gyvenimo, apie jo vil-
tį, kad kartą lietuviai atsibus
isz letargo ir darbūsis ant sa-
vo tautiszkos dirvos. Rodyjo
klausytojams susipažinti su
darbais S. Daukanto, skaitant
jo „Budą senovės lietuvių“
bei „Lietuvos Istorija“, su ku-
ria S. D. parodė kiekvienam
lietuviui kūmi buvo, yra ir
kūmi tur buti. Toliaus nuro-

dė naudą blaivumo, prigulėji-
mo prie blaivystės draugys-
čių, nes per rupestį ir vietin-
nės blaivystės draugystės szian
dien tapo sulaikyta daugelis
nū girtavimo ir susirinko czio-
nais pasiklausyti prakalbų, pa-
tirti apie bendrus tautos rei-
kalus, ir be abėjonės visi su-
sirinkusieji dziaugsis isz to ir
lukės kito panaszaus susirin-
kimo bei prakalbų iszgirsti.
Kitoms draugystėms toki da-
lykai nerupi dar. Paskiaus
nurodė budą skaitymo lietu-
viszkų rasztų Lietuvoje, kur
žmonės slapta skaito lietuvisz-
kas knygeles ir laikraszczius,
kaip jų ilgisi, kaip už skaity-
mą patenka kalinyn ir isztrė-
miman, ir parodė budą lietu-
vių Amerikoje, kurie turėda-
mi iki valei lietuviszkų rasztų,
ir tai gerų, bet neskaito. To-
liaus nurodė darbus amerikie-
čių ant tautiszkos dirvos, kur
kas kartas vis ir vis dauginasi
tautiszku reikalų szelpėjai, ir
kada visi lietuviai susipras,
susivienys dėlei savo gerovės,
szelps isz vien su mažu pinin-
gėliu, tada isz daugumo tokių
mažu aukų susidės kapitalai
ant iszleidimo gerų rasztų ir
kitų reikalingų daiktų. Bent
į paskutinį laiką paziurėjus
reikia dziaugtisi isz susiprati-
mo mūsų brolių. Teip Ame-
rikos lietuviai, nors tokių ne-
daug dar yra, sudėjo apie \$100
pavargusiam, užsitarnavnsiam
rasztininkui; parodai lietu-
viszkos literatūros Paryžiuje
apie \$1,200; paszalpai kan-
kintinių teipgi arti \$200,00; o
„Tėvynės Myletojų Draugys-
tė“ laike savo gyvenimo teipgi
sudėjo į \$600,00. Žiurint į tą
visą iszveizi labai mažu, bet
atsizvelgus į laiką, kuriame
tas tapo atlikta, yra tai milzi-
nizsku darbu, ir vargu kita
tauta budama tokiose sanly-
gose ant tiek pakilo kaip lie-
tuviai! Tiejie reikalai butų
dar labiaus pakilę arba la-
biaus kiltu, jei nebutų tarpe-
mūsų trukdytojų. Visiems

zinoma kaip niekina visokius tautiszkus reikalus p. Baczkauckas, rodydamas net suaresztuoti renkanczius aukas tautiszkams bendriems reikalams, kuris iszvadino lietuviszkus rasztus be skirtumo mészlu, kuris pagyré cariszka valdžia, kad gerai daro negrazindama lietuviszkos spaudos ir mesdama į kalėjimus bei isztrempdama skaitytojus, tai platintojus lietuviszkų rasztų. Uztarymo arba nors simpatijos zodelio musų kankintiems už tautiszkas idéjas nukentusiems p. Baczkauckas dar neishtaré. Su p. Baczkaucku dirba ir tuli musų kuningai kartu. Teip kun. Lopeta isz keiké visus buvusius ant susirinkimo, o kartu ir moteris, kurios ir jau į bedieves virstanczios; kun. Milukas stengési sugaiszinti susirinkimą, ant kurio buvo pakviestas su prakalba Dr. Szliupas; kun. Zindzius uzrakino salę kad nebutų susirinkimo ir prakalbų ir vietinis kun. Szedvydis, mato te ir zinote patys, užgné jumis atlaikyti susirinkimą jusų locnoje saleje, o kun. Krawczunas net iszkeiké tūs, kurie dalyvaus apvaikszeziojime sukaktuvių S. Daukanto. Bet susiprantant jau žmonéms, musų kuningélių stengimaisi liekasi be pasekmés, ir linksma yra matant teip skaitlingą ir gražų susirinkimą. Pasidžiaugti teipgi reikia isz musų moteriu ir merginu, kurios teipgi pradeda protauti ir stengiasi patirti kas dedasi lietuviszkame sviete. Pirm poros metu ant susirinkimu nebuvo nei vienos moteriszkés arba merginos, bijojosi jos susirinkimu kaipo kokių baisybių ir sziandien jau nyksta tarp jų toji nūmoné, ir jos pradeda lankyti susirinkimus, tverti draugystes. Kada mes visi isz vien darbūsimes dėl savo labo, nepaisydami ant gaiszintojų, pakilsime protiszkai, svarstysime reikalus, suprasime kur

tiesa yra. Sziandien dar atsikartoja sena pasaka, kad labai dauginasi bedieviai tarpe lietuvių ir isz kur jie atsiranda? Nereik daug aiskinti apie tai, nes patys dabar persitikrinsite. Bedieviais bus visi apszaukti, czionais susirinkę, nes neklausé kuningo, kuris buvo pasirengés viską sugaiszinti, kaip ir Krawczunas Chicagoje. Deltogi raginu kiekvieną lietuvi ir lietuve ant to nebotti, nes atėjus ant tautiszko susirinkimo arba ir socialistiszko, niekas bedieviu nepastos, bet dažinos tiktai tiesa, kad esame broliais, mylimés ir norime pagerinti savo gyvenimą, turėti tiesas kaipo laisvi žmonés!

P. Valentanaviczius kalbėjo apie darbininkus ir mažas algas, isz kurių darbininkai negali iszmišti; rodyjo visiems darbininkams risztis į socialistiszkus kandidatus ant visokių urėdų, nes be to darbininko buvis nepasigerins.

Daktariené Szliupiené kalbėjo apie blaivystę, kuri yra geriausia gydūle zmonių apiszvietimui. Jeigu musų žmonés nebutų teip baisiai girtavę pirmiaus ir dabar, be abejones butų pasikelę apszvietoje, nes blaivus zmogus turédamas atliekamo laiko visados skaito kokią knyga arba laikrasztį, kas visados patobulina jo protą. Girtakliams toki dalykai nerupi, jiems rupi tiktai sugriebus centą pragerti, neziurint nei ant paczjos bei vaikų alkio ir nūgumo. O apie skaitymą knygų arba laikraszczių jiems nei neušimink! Musų moteriu turētu buti pareiga stabdyti girtavus, nedaleidziant parneszti ir gerti namūse jokių svaiginanczių gerymų. Visoki girtavimai ant vestuvių, krikosztynų arba szermenų turi but paszalinti, kur kartais tokiūse atsitikimūse žmonés prisigerę susimusza ir paténka į kalinį, kur paskui

kiekvienas užsimoka didelę deszimtingę, užsitraukia didžiausę gėdą ant savés ir visos tautos. Ragino moteris sutverti draugystę, kur per susirinkimus ir prakalbas patirs kaip geriaus auginti vaikus, apie sulaikymą vyrų nū karcziamų, kaip užlaikyti namus, kaip pasielgti su vyrais parejus isz darbo, pataisyti jiems valgi, pavalgius vyrams apsaikyti jiems naujienas, ypatinagai tautiszkas ir ekonomiszkas isz laikraszczių, nesuprantamūs daiktūs pasiklausti vyrų rodos, stengtis jų atlaikyti nū karcziamos per meilu ir linksma pasielgimą. Teipgi dr né Szliupiené papasakojo apie atsitikimą Serantone, kur po susirinkimo ir prakalbų, parengtų per kūpą „Tevynés Myletojų Draugystés“ 1 Spalinio, moters norėjo sutverti draugystę, apie ką nuėjo pasiklausti rodos pas kun. Kaupą, ir papraszyti, kad užsakytų moteriu susirinkimą, ant ko Kaupas atsaké: „Moters bijokite Dievo! T. M. D. yra bedieviszka, buvę kalbetojai teipgi visi buvo bedieviai, ir jus dabar prisiklausę tujų bedievių užsimanėte draugystés! Jeigu raszysitės į draugystę, tai visa draugysté eis į peklą!“ Ir dėlto nurodė, kad be kuningų galima viską padaryti, kas lytisi musų reikalų, gyvenimo. Kaip matyti musų kuningai ne geidzia susidraugavojimo zmonių, kurie yra daromi ant naudos zmonių o ne kuningų. Musų kuningai nori, kad žmonés akiai tik jų vienu klausytu, tvertu jiems paklusnas draugystes, darytų fėrus ir biznį varyti ant Dievo garbés į kuningų kiszenius, atmetant apiszvietimą ir kitus gyvenimo bei tautos reikalus. Baigdamas savo kalbą ragino visus risztis prie blaivininkų, kurie eina geru keliu, kurie pakels nūgrimzdisis musų brolius girtybė ir isz kitų nelemtu darbų.

Dr. J. Szliupas pagyré susirinkusius teip skaitlingai ant atminimo Simono Daukanto ir apsaké jo gyvenimą, kaip jis atsitrauké nū sziltos ministerijoi ir pirmas pradėjo darbtis apie pakelimą savo brolių isz letargo nezinés, raszdamas ir iszleisdamas knygeles istoriszkas bei ekonomiszkas, kaip jis prikaltino vyskupą Valancziauską raszyti dėl zmonių dvasiszkas knygas, kad žmonés pradētu skaityti, mokintusi; kaip jų abu isz vien dirbo, kaip paskiaus ji vyskupas Valancziauskas atstumé nū savés ir Simonas Daukantas pabaigé savo amžį kaip „vargo pelé“ pas savo prietelius. Teip dirbo Daukantas su Valancziausku, kaip ir asz parkvietés kun. Burbą Amerikon, ir visi pripazis, kad dirbome isz vien, kad pakelti savo brolius, ir sutikome teip, kad vienoj lovoi guljom. Bet paskiaus susipykom, susiprovojom net, ir vietoje kelimo lietuviystés apavėme sudzias ir lojerius. Toki dalykai tarpe musų buvo ir kas tam kaltas? Paskiaus kalbėjo apie socializmą, darbininkų reikalus, apie parodą musų literattros Paryziuje, apie merginu ir moteriu organizacijas, kurios jieszko savo tiesų susivienyję, kurios yra nutarę bausti... vyrus už iszvadzojimą. Ant galo užmané, kad susirinkusieji pagal iszsitekimą paaukautu ant parodos bei kankintiniu, kur perėjus dviem blaivininkams per susirinkusius, surinko \$5,31 ct. ką paskyré ant parodos bei kankintiniu.

Susirinkusieji isz prakalbų buvo pilniausiai užganėdinti, kūmi ramiausiai užsilaike, ir visi iszsisirsté su geriausiu jausmų.

Blaivininkas.

Zinia aukavusiems ir aukaujantiems ant Liet. Parodos Paryziuje.

Praneszame visiems broliams, kad kasierius J. J. Pauksztys yra jau uzsistates tikra ir prigulintj „, b o u n d s “. Bounds'menai yra pp. Jonas Zukauckas isz Plymouth'o ir Tamas Pauksztys isz Pittstono. „Bounds“ yra r e k o r d i n t a s Wilkes Barrių „Courthe“. Kopija pakvitavonės, iszdūta isz courtho: „Rev. John Žilinski et al. V. S. Joseph J. Pauksztis et al... No. 561 Dec.. Term 1899. Judgment 21, Nov. 1899. Debt \$3000,00. Pasiraszes Paul Dasch, proto-notary per M.

Dabartės galime visus brolius kviesti, kad drąsiai galite siųsti visas aukas pas kasierių p. J. J. Pauksztį.

Varde viso komiteto

Kn. J. Žilinskas.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Lawrence, Mass. Musų Draugystė Szv. Lauriuo prisiunczia \$10,00 parodos reikalams, paskirdama dalį balius pelno. Abelnai musų miesto lietuviai yra jau aukavę asabiszškai ant parodos tai kankintinių, nors ne visi. Musų draugystė yra nedidelė pagal kitas, materialiszškai laikosi pusėtinai, ir dėlto sanariai vienbalsiai nutarė kad paaukauti bent \$10,00, prisidėti prie szelpimo abelnų reikalų. Mums yra įstabu, kur kitos draugystės, daug skaitlingesnės ir turtingesnės už mus, atsiliko su aukoms? Mes rodytumėm, kad nei viena draugystė nū szitokių aukų bendriems reikalams neatsisakytų, kad paskiaus neušitraukti nū visūmenės gėdą. Nū daugumo aukų priguli musų paroda. Jū bus daugiau piningų, tūm bus galima viską atsakančiai parengti, daugiau daik-

tų surinkti ir tt. Tada ir musų komitetams, Amerikoje ir Europoje, bus smagiau dirbti, matant kad jų darbas ne liks gulėti dėl stokos kasztų.

Dr. S. Laurino

Komitetas.

Passaic, N. J. Vietinė Szv. Jurgio Draugystė paaukavo \$5,00 lietuviszkos literatūros parodai Paryziuje, ką prisiuncziame J. J. Pauksztziui, parodos kasieriui, ką teiksitės „Vienybėje patalpinti. Vardan Draugystės

A. Linonis.

Brooklyn, N. Y. Czionais prisiuncziu \$3,00 parodos reikalams, kurie tapo surinkti Brooklyno vakarinės mokyklos susirinkime. P. J. Grinius vieną vakarą kalbėjo apie lietuvių praeitę ir paskiaus apie parodą musų rasztų Paryziuje ir paragino susirinkusius prie aukavimo pagal iszgalę, kur tapo surinkta \$2,58 ct.; prie tų dar pridėjo musų tautietis P. Draugelis 42 ct. isz ko pasidarė \$3,00.

Daug czion yra tokių, kurie kalba apie lietuviystę, bet ant tos dirvos nedirba ir nieko neaukauti. Turbut jie lietuviystę supranta kaipo kokią nematomą dvasę. Tokie tankiausiai garbina lietuviystę prie baro stovėdami „sveiks brolau lietuvi“. Teip darydami broliai lietuviystės neprikelsim; reik skaityt gerus laikraszczius ir knygas, ir parėjus kokiam tautiszkam reikalui aukauti piningėli, o ne atzagariai.

Nenūrama.

Boston, Mass. Pagal iszgalėjimą sudedu ir asz savo auką su savo szejmyna ant tevyniszko aukuro. Mą rodosi butų verta kiekvienam tautietziui szian ir ten nukakus, vis kalbėti apie parodos bei kankintinių reikalus, o aukų atsiras vis daugiau, nės nei vie-

nas nenorės atsisakyti nū tokio szvento darbo. Tą pats patyriau atsilankydamas Hudson, Mass., pas p. Degutį.

M. Alianskas.

New-Britain, Conn. Veik visi sziandien tvirtina, kad nėra tarp lietuvių vienybės, sutarimo, broliszko pagelbėjimo ir t. t. Bet asz sakau statei, kad tai netiesa; vieszi vienybė, sutarimas ir kūmi broliszkausia pagelba, bet ne gerūse darbūse ir užmanymūse, o tiktai piktūse, nedorūse. Toji vienybė vieszi pas mus, teip sakysiu, akus—tamsunus—prascziokus, bei dvasiszkus vadovus. Kad tai tiesa, kiekvienas gal apie tai persitikrinti.

Patekus lietuviui į kalėjimą už girtybę, musztynes ar kitus ledakus darbus, rupinamės kūmi greicziausiai jį iszpirkti, iszliūsdūti, jeigu pakliuvisis netur piningų. Statome už jūs kaucijas, sudedam kasztus ant provojimosi ir t. t. Vietoje, kad tokie liktusi ant visados kalėjime, kad jie nepiktintų žmonijos, netersztų daugiau savo tautą. Teip pas mus girtūkliai ir pesztukai per 6 mėnesius užmokėjo vien kortui (court) \$279,00 su centais (ant tautiszku reikalų sudėjome vos kelis dol.) ir veik visi neturėjo piningų, ir vis padarėme sziokią tokią rodą, kad iszpirkti savo broli, vietoje, kad butumėm patarę, kad jūs niekad neiszeleisztų isz kalėjimo, kaipo nūžmius žvėris. Toki tai dalykai dedasi tarp musų tamsunų, ką jie daro nusiziuredami ant dvasiszku vadovų, kurie turi lygią vienybę slėpti ir ginti, net užginti, prasikaltimus, netiktai mažus, menkus, bet vieszus, prieszais visūmenę prasikaltimus, kurie terszia lygiai visus kuningus, ką nedengiant liktusi tiktai apsiterzszes; ir kad apsiterzsze, prasikalto, nenor pasitaisyti, tai žiurekite

visi ir zinokite, kad jis yra niekszas, mes nū jo atsitraukiam, atsisakom. Szitokia tai vienybė ir brolystė vieszi tarp tamsunų ir dvasiszkujų piktūse darbūse! O ant lietuviystės reikalų, tautos reikalų, apszvietos, pagerinimo buvio vargszo darbininko, nėra vienybės ir brolystės, tiktai ardydas tokių reikalų, kas turētu buti ypatingai remiama ir labiaus szelpiama, negu anie bjaurių darbų szelpimai ir dangstymai.

Musų kun. Žebrius pernai kartą sakė per pamokslą apie kuningų silpnybes, nes ir jie esą tokiais žmonėmis kaip ir visi, ir gali blogą padaryti. Bet dabar 12 d. Lapkriczio sakydams pamokslą api ekviecius ir kukalius nuszoko ant prakeiktų lietuviszku laikraszczių ir korespondentų, sakydams: „Skaitau kas nedėlia lietuviszkus laikraszczius ir vis randu paraszyta, kad tas kun. teip daro, tas vėl teip daro, tai—sako—visi korespondentai, kurie raszo ant kuningų, ir tie laikraszcziai, kurie talpina kuningų darbus, yra szėtono tarnai!“ Gailu vienok kad kun. Žebrius nepasakė už ką yra nedori kuningai apkaltinami. Dėlko yra daugiau kun. apkaltinamų negu pagyrimų? Jug tie „szėtono tarnai“ nebus spangi ant kun. gerų darbų, kaip nēr spangi ant piktų, ir jie tukstant kartu mieliaus raszytų į laikraszczius apie gerus kun. darbus, negu piktus. Kaip kuningai elgiasi, teip apie jūs raszoma. Asz pats senei jau laukiau ir dar laukiu, kad galėcziau paraszyti, kad kun. Žebrys ragino žmones prie skaitymo laikraszczių ir moksliszku knygų, prie meilės tėvynės, prie szelpimo tautiszku reikalų, už ką galvojūsi, kun. Žebrius butų pagirtas; bet belaukiant raszyti apie pagyrimą, sztai parasziau, kaip kun. Ž. viską prakeikė. Kiekvienas žmo-

gus, be skirtumo, už gerus darbus bus pagiriamas, už negerus nupeiktas.

Czion turiu pasakyti, jog mus kun. Žebrius labai darbūjasi dėl sumazinimo girtybės, ragina prie blaivystės ir jau keletas lietuvių prisiekė negerti svaiginančių gėrymų. Bet reikia žinoti, kad prisiekusieji jau ir pirma nebuvo girtūkliai, o dabar tapę blaivystės sanariais nesirūpina patraukti girtūklių prie blaivystės, ir blaivininkai yra kankanti iš to, kad patys negeria Kun. Žebrius kelis kartus per pamokslą sakė, kad lietuviai ant vestuvių ir krikštynų negertų svaiginančių gėrymų, ir vertesnei—sako—gerkit kavą, arbatą ir valgykit koszę su kleckais, o tada budami blaiviais nesipeszite ant vestuvių, nei krikštynų. Tie kun. Žebrius pamokinimai yra pagirtini, bet kun. Žebriui teipgi žinoma yra, kad lietuviai ne kartą susipesza ir prie bludo koszės. Vertesnei būtų, kad mus kuningai iš vien ragintų žmones prie apsiszvietimo per skaitymą gerų laikraszečių ir knygų, per ką pasitobulintų žmonių protas, ir jie nustotų peszėti netik girti budami, bet ir prie bliudo koszės. Kada pradėsime kilti apszvietoje, tada plėsis tarp mus blaivystė. Nors žmogus ir blaivus, bet budams neapszvietas, negal kito pamokinti, nei pritraukti prie blaivystės. Apszvieti yra vienintėliu keliu prie visokių dorybių. *V. Svirplys.*

Shenandoah, Pa. 6 Lapkričio atsibuvo tautiskai-darbininkiskas susirinkimas. Susirinkusieji aprinko pirmą sedziu J. Medelį kuris atidarė susirinkimą ir užpraszė V. Chmieliaucką ant kalbos. V. Chmieliauckas kalbėjo apie padėjimą Lietuvos sziaudieną ir apie patriotizmą lietuvių. Kalbėtojas paaiszkino, kad dabar jau visi siek tiek izma-

nanti lietuviai myli savo tėvynę bet koku budu? Prie kožnos tinkanczios ar netinkanczios aplinkybės jie szaukia: „O Lietuva mano motina“ ir t. t., bet tūm szauksmu ir užsibaičia jų patriotizmas. Nereikium tų tuszečių szauksmų, bet tik triuso ant labo tėvynės. Tik tas gali pasakyti, kad myli tėvynę, katras ją szelpia ar tai dvasiszku ar materialszku budu. Ir tai, dirbdami ant tautiskos dirvos, mes galėsime tik tada ką padaryti, kada stusivienyje, kaip priguli vaikam vienos motinos, pastatę sau vienokius mierius, drąsiai zengsim į darbą. Tik tvirtą vienybę, santaika ir kantrumas gali viską pergalėti.

Paskui kalbėjo K. Rutkauckas, apie socializmą abelnai. Darodė, kad socialistai turi sziaudien sulyginant labai mažai pasekėjų, bet dėlto jiems nėra ko nuliusti ir nutroti viltį. Kožnam daikte „pradžia darbą gaiszina“. Kalbėtojas nurodė ant „Tėvynės Mylėtojų Draugystės“, kuri prasidėjus tik iš kelių sanarių, darbavosi, triusė ir jau dabar tur gana daug pasekėjų tarp lietuvių. Teip ir socialistai, nors sziaudien yr vargingam padėjime ir turi dang prieszų, bet-gi jie turės kada imt virszų, nes teisybė viską pergali. Ant galo K. Rutkauckas isreiszė, kad tik apsiszvietę žmogus gali buti socialistu, o tamsūlis negali socializmo su vis suprasti ir prie draugijos socialistų prigulėti.

Ant kalbos K. Rutkaucko atsakė J. Medelis, iszaiszkindamas, kad geru socialistu gali buti kožnas žmogus neskiriant lūmos ir užsiemimo. Ant tamsūlių ypacz turi atkreipti atyda socialistai, nes tik daugiausia iš tamsūlių susideda darbininkiska lūma, kuri yra stulpu, ant kurio viskas stovi. Jūs turim mokėt pritraukti prie savęs, stengtis apszviet ir davest iki supratimui savo

padėjimo.

Po J. Medeliui kalbėjo V. Balceziunas apie rinkimo arba teip vadinamą „votavojimo“ dieną. V. Balceziunas aiszkiai darodė, kaip ir koku budu demokratai arba republikonai nusiperka sau urėdą. Žmonėms czia dūta tiesa iszsirinkt sau virszininkus tokius, kokius jie nori, o bet iszeina prieszingai: už stiklą alaus arba degtinės žmonės balsūja už savo skriaudiką ir kankintoją. Nusipirkęs brangia prekia sau urėdą ar jis, mislite, apsieis su žmonėmis teisingai? Jis nori savo iszmėtytus pinigus susirinkti ir dar naudą turėti! Ir delto jis turi sukt ir apgavinėt kur jis tiktai gali. Paskutinis kalbėjo p. Raisa ir gana komiskai perstatė, kaip mus brolis lietuvis dūdas nū kokio airiszio arba žydo vestis ant balsavimo. Iszgėdino tūs, kurie neturi nė tiek iszminties, kad nežino už ką balsūti. Kalba p. Raiso turėjo gana didelį pritarimą.

M. Bridickas.

Mahanoy City, Pa. Dienoje visų szventų mūsų klebonas iš sakyklos apgarsino, kad pėtnyzoje 3 Lapkr. bus prakalbos ir liepė visiems papijonams susirinkti pasiklausyti. Susirinkimas atsibuvo pobažnytinėje salėje; kalbėtojai buvo anglai, politikieriai, demokratų partijos. Klebonas perstatė pribuvusius ponus kaipo lietuvių darbininkų geradėjus, ypatingai pažymėjo vieną jieszkantį vietos apginėjo Skulkinio paviete. „Szitas—sako—ponas yra geras, lietuviams prilankus; kada jus pas jį ateisite su skundu už pesztynes, tai jis visados jus gerai apiprovos taigi už jį balsūkite“. Toliaus kalbėjo minėti politikieriai, bet nieko ypatingo nepasakė, apart iszgyrimo savo partijos, ir areiszė, kad jie myli lygiai „polenderius“ kaip ir ameri-

konus, už ką tarpe susirinkusių pakilo murmėjimas, kad tie ponai praszo nū lietuvių balsų, o nežino kas tie lietuviai yra ir garbina „polenderius“. Tulas karsztas papijonas emė priesztarauti atvirai, kad kun. susikvietęs kokius ten valkatas „isznevoziija“ bažnyčią szventą, bet klebonas jį pasiszaukęs davė pirmą vietą susirinkime ir anas nutilo. — Pagal mano supratimą didesnė nauda būtų lietuviams buvus, kad mūsų klebonas vietoja anglų būtų užkvietęs lietuviszkus kalbėtojus, kurie būtų paaiszkinę nesuprantantiems užmirsztus mūsų tautiskus reikalus, apie perstatymą lietuviszkos raszliavos Paryziuje, apie mūsų kankintinius kenczianczius už prigimtas mūsų tiesas, o teip gi ir apie darbininkiskus reikalus. Klebonas vietoje girti „tas ponas yra geras, užtars už jus kada jus susipeszite“ būtų atsiliepęs: Broliai! nesivaidykite ir nesiprovokite, nes pesztynės ir provos gramzdina mūsų tautą į prapultį, stato mus žemiaus gyvūlių.“

Ar nė geriaus būtų, kad apie politiką rupintusi politiszki klubai, o kunigai rupintusi apie lietuvių tautiską prisikelimą, apie patobulinimą proto mūsų žmonių? *G.*

Vaidai su —

— kun. Žilinsku.

Lietuviszkos parodos Komitetas Amerikoje kol pradėjo darbą isztikrujų, pirma iszstivaiskė žandus. Priezaszcia visų szitu bergzdzių vaidų yra prezidentas, kun. J. Žilinskas, kuris nieku budu nenorėjo prisilenkti, kad viskas būtų atlikta taikiai, sutarime komiteto, o ne cariszku budu vieno kun. Žilinsko. Pirmąja priezaszcia buvo laiszkas kun. Žilinsko, kurį mums prisiuntė Europos Komitetas, kurio užsigina kun. Žilinskas („Vieny-

bė" 46 num. pusl. 548, 8 skyrsnyje) kad „pasnieką jokių laiszkų parodos reikalūsė nerašė". Teip pat užsigina ir per „Lietuvos" 46 No.

Atmesta pirmoji forma kasieriaus kaucijos, kurią komitetas buvo priėmęs (raštas kun. Žilinsko 37 num, „Vienybės" ir 9 num. „Tėvynės") dėlto, kad kun. Žilinskui et confratres rūpėjo padaryti kasierium V. Stagarą ir net „jis buvo renkamas ant antro kasieriaus? Kun. Žilinskas Stagarą įdėjo į komiteto eilę pagal susitarimą savo confratres o ne komiteto, kad tūmi įgytu vieną balsą. Czion kun. Žilinskas turėjo ypatingą mierį!

Pirmoji ir antroji kaucija buvo surašyta pagal formą, kokia paprastai yra daroma, bet kun. Žilinskas užsimanė paskiaus „Judgement Note" arba „First Mortgage", ant ko boundsmonai nenorėjo pristoti, suprasdami intrigas, nes tūmi jie esti statei kalti komitetui \$3000 grynų piningų, o ne tiek, kiek liktu pas kasierių.

Notar Public suraszęs ant-rają formą, ant kurios pasirašė boundsmonai, nežinodams, kad ją dūsim rekordyti į „Prothonotary Office", nepridėjo „Acknowledgement", be ko nepriėmė korte. „Acknowledgement" paraszė paskiaus, kada jau buvo pasiraszė boundsmonai.

Kilus tokiems nesutikimams dėl kaucijos asz (Mikolainis) reikalavau neatbutinai susirinkimo komiteto ir galutinio tvarkos padarymo, kad būtų visi užgandinti. Kun. Žilinskas ant to nepristojo. Toliaus man apie tai kalbant, kad be susirinkimo komiteto, mes nesueisime į tvarką; kun. Žilinskas pasakė, kad kun. Milukui reiks užmokėti už ti-kietaį jeigu jis turėtu atvažiūti, kas padarys tiktai kasztūs. Tada asz apsiėmiau užmokėti kn.

Miluko kelionę ir tada kun. Žilinskas pasakė, kad kun. Milukas visai neatvažiūs. Ir kad jie nenori su Dr. Szliupu sueiti, nes ką sakysz žmonės. Tas buvo 31 Spalnio. Teip dalykams esant, asz parasziau kun. Milukui pakvietimą 1 Lapkriczio, kad jis atvažiūtu bile dieną tarp 5 ir 11 Lapkriczio, kad padaryti visame tvarka; kun. Žilinskas mą pasakė 3 Lapkr. kad kun. Milukas nė atvažiūs. Tada subatoje 4 Lapkr. per telefoną pakvieciau Dr. Szliupą ant nedėlios 5 Lapkr. ir mės ketinome nueiti pas kun. Žilinską. Nedėlioje, 5 Lapkr. buvo susirinkimas parapijos ir czion užkvietem kun. Žilinską, kad po susirinkimo užeitų į „Vienybės" redakciją dėl parodos reikalų. Kun. Žilinskas nedavęs atsakymo nuėjo namon; paskiaus (per „Vienybę") tei sinosi buvęs iszalkęs, o ant rytojaus atėjęs pas manę pasakė: „Parapijos susirinkimas, žmonės matė ateinant Szliupą, ir kaip asz galiu eiti." Tada mes trys atlikome susirinkimą ir Dr. Szliupas 6 Lapkr. atsiuntė savo rasztą dėl patalpinimo „Vienybėn", kurį, kun. Žilinskui esant redakcijai, padaviau perskaityti ir vėl reikalavau susirinkimo, kad nekelti vaidų per laikraszczius, nenorėdams talpinti nei Dr. Szliupo raszto. Kun. Žilinskas ir vėl atsisakė nū susirinkimo. (Per „Viltį" sakosi tik girdėjęs apie p. Szliupo rasztą). Tada nieko neliko daryti, kaip apskelbti reikalų stovį visūmenei.

Kun. Žilinskas per „Viltį" ir „Lietuvą" užpūla ant manęs, kad per mano rekomendaciją p. Daumantas tapo pasiuntiniu į Paryžių suradimui parodai vietos ir kuriam asz norėjęs nusiųsti \$100,00, kad anas galėtų Paryžiuje lėbauti.

Dalykas buvo toks: Europos Komitetas gūdėsi neturįs piningų nusiųtinti pasiunti-

nio į Paryžių, kad surasti vietą. O be žinios, gausim vietą arba ne, nežinę ką daryti. Rinkti parodai daiktus ar ne. Europos komitete buvo ir Daumantas, ir ant pasiuntinio rekomendūtas. Asz ant p. D. teipgi pristojau, kaipo isztikimo ir asabiszkai pažįstamo. \$100 dol. asz nereikalavau o tiktai tiek, kiek kasztūs kelionė ir keleto dienų pragyvenimas Paryžiuje, kol suras vietą. Kiek kasztūja kelionė nū Tilzės į Paryžių asz ir sziantdien nežinau, bet aprokavom visi 6 Rugpjuczio, kad gal maž daug apie \$20,00 kasztūti.

Kun. Žilinskui Daumantas buvo geras, surado vietą, praneszė kas buvo reikalinga ir viskas buvo gerai, kol jis neatsiuntė kun. Žilinsko laiszko apie parodą, kurio kun. Žil. užsigina, su nemeiliu kun. Ž. atsiliepinimu. Kun. Žil. užmeta cariszkumą p. D. jausdamasis save caru. 6 Lapkriczio kun. Žil. pasakė, kad jis atmesz Europos ir net Amerikos komitetą, siųs net pasiuntinį isz Amerikos į Paryžių, isz ko asz net turėjau jūktis. Mat pikta kun. Ž. kad p. D. padūda užmanymus praktiszkus ir iszpildomus pagal musų silpnas spēkas.

Kas link laiszkų, visus gavęs tūjaus padūdavau kun. Žil., ir net mą raszytus pri-vatiszkai nū atskirių žmonių, apie parodos reikalus. Tie dokumentai, kuriūs kun. Žil. norėjo pas save turėti, yra tai p. Daumonto atsiliepinimas, kurio, tiesa, tik nūraszą padaviau kun. Žil.; o ką jis pats persiraszė, tai yra jo paties laiszkas, kurio užsigina. Abelnai visoki rasztai sziokių ar tokių korporacijų esti pas sekretorių o ne prezidentą ir tulus kun. Žil. yra pasilaikęs pas save, bet dauguma yra mano rankose.

Dar apie pertaišmą kaucijos formos: kun. Ž. sakosi (per „Vienybę") įdėjęs, „kad

piningai bus iszmokami pasiraszius prezidentui ir sekretoriui su zinia komiteto", o įraszyta yra: „iszmokės anūs piningūs ant paliepinų iszdūtų virsz minėto komiteto, ant kurio bus pasiraszęs prezidentas ir sekretorius to komiteto". Ant szito ir asz buvau pristojęs, bet Dr. Szliupas nepristojo, kada apsigarsino. Toliaus jeigu atliktu kiek piningų nū parodos, kun. Žil. per „Lietuvą" raszo, tai patariau padėti, kad „likusius piningus kasierius atidūs ten, kur paskirs komitetas su pritarimu aukautojų", o paraszyta yra: „iszmokės tūs piningus savo sukcesoriui ar kokiai kitai ypatai, kokia galėtu buti paskirta virsz minėto komiteto", (turbut p. Stagarui) už ką susibarem net. Asz reikalavau, kad likusius piningus kasierius su komitetu turi atidūti ant tokių reikalų, ant ko paskirs aukautojai. Kun. Žil. pasakė, kad tokiu budu nepareis tas dalykas į tvarką, nes vieni skirs ant vieno, kiti ant kito reikalo. Dabar kun. Žil. ir to užsigina jau. Prie pertaisymo kaucijos formos buvo tik viens kun. Žil. Kad visūmenė būtų reikalavus pertaisymo kaucijos formos, tai butu tas per laikraszczius būvę apskelbta. Visūmenė reikalavo tik rekordinimo, ir norint mums padaryti tai, kun. Žil. reikalavo pertaisymo, ir pataisė teip, kad tiktu ant jo kurpaliaus, o ne kaip buti turėtų. Kun. Žil. mislyja kad jis su keleis savo draugais yra visūmenė, dauguma, ir rengiasi jau su szerifu iszpardūti kasierių bei bėlininku. („Tėvynė".)

Apskritai perzvelgiant dalykų stovį, isz kuningų szalies ant musų buvo daromos apszmeižos nū pat pradzios. Pradžią padarė „Tėvynė", paskui „Garsas", „Viltis", „Tėvynės Sargas" per kuningus korespondentus isz Amerikos ir

„Katalikas“. Teip jie darydami, mislyjo atlikę visą parodą. Mes ant to visai neatsiliepėm arba labai mažai, kad nekelti bergždžių vaidų, kad dėlto nenukėstu bendras reikalas. Kun. Žil. netiekėjo apie atlikimą reikalų taikiai, kiek apie mūsų apszmeizimą, neapsižiūrėdams kur pats stovi. Aukautojai ir skaitytojai tegul dabar sprendžia, kas kaltas šitų vaidų ir iszkraipymų. Ant ko puls atsakymas, jeigu dėlto turės nukentėti mūsų paroda?

Ant galo: Kun. Žil. raszo, kad „mitingus visados užkviečia, jei reik prezidentas“. Bet ką tada daryti, kada reik mitingo neatbutinai, o prezidentas apie tai nenor nei žinoti? Jeigu kun. Žilinskas būtų manęs paklauses bent paskiausiu kartu, sukviets Komiteto susirinkimą, nebutų reikėję užlieti laikraszczius raszalais be jokios naudos.

Mes priversti buvom szitą pagarsinti, idant visūmenė žinotų vieną ir antrą pusę.

Nenorint kun. Žil. Komiteto susirinkimo, asz sukvieciau visą Komitetą 16 Lapkriczio, kur apsvartėm viską ir suvėdėm reikalus į tvarka, ir tegul buna aukautojai bei skaitytojai ramūs dėl tų reikalų ir dar būjasi tolyn rinkime aukų kaip iki sziolei. Abelnai aukautojai ant szitų vaidų nepaisė visai, suprasdami reikalą, ką parodo prisiustos aukos. Teipgi tikime, kad nū dabar ir visi Komiteto sanariai nevarinės asabiszkumų, bet su tikmėje, susirodijime, atliks savo darbus.

*P. Mikolainis,
J. J. Pauksztis.*

Isz visur.

Olandijoi, arti Capellen, su simuszė keleiviu du trukjai isz priezasties miglų, kur 15 žmonių ant vietos užmuszė, 29 suzeidė, 15 isz tų mirtiniai.

Barcelonoi, Ispanijoi, susivienijimas pirklių nutarė nemokėti naujų mokeszczių. Ministerija nutarė, kad tas pirklių susivienijimas yra ne priesz dabartinę valdžią, bet priesz szalį, ir tam tikslui pasiuntė kariauną, kad priverstų anūs pirklius mokėti. Isz tokio priverstimo gali buti pradžia revoliucijos.

Garlaivis „Patria“ iszplaukęs 4 d. Lapkriczio isz New Yorko į Hamburgą, sudegė pakraszczyje Anglijos tarp Prancuzijos, kanale. Maskolizskas laivas „Ceres“ nugelbėjo 150 keleiviu ir nugabeno į Dover. Jurininkai mislyjo laivą dar iszgelbėti, užgesinti ugnį, bet neįstengė. Sudegė kartu ir paczto siuntiniai.

Puikus Balius!

Parengia Didelį ir Puikų Balių Draugystė Szv. Jūzapo, kuris atsibus Seredoje 29-tą d. Lapkriczio (November) 1899 m. ant ARMORY HALL, Pittston, Pa. Prasidės 7-tą valandą vakare ir trauksis iki vėlai naktyje. Muzykė bus kūpuikiause.

Dėlto-gi broliai ir sesers o labiausiai jaunikaicziai su panelėms, kaip vietiniai, teip ir isz apielinkės nepamirszkite atsilankyti ant tos didelės iszkilmės. Įženga tiktai 25 ct.

Komitetas.

Didelis Balius!

Draugystė Lietuvos Sunų Kareiviu, po vardų Szv. Kazimiero rengia didelį balių ant Subatos 25 d. Lapkriczio (November) 1899 m.; balius prasidės 7-tą valandą vakare ir

trauksis iki trecziai valandai nedėlios ryto. Balius bus svetainėje „STOKES HALL“ po num. 1733 St. Clair str. Cleveland Ohio. Muzika bus kūmu puikiausia o teip-gi ir tvarka.

Meilingai užpraszome visus tautiecius ne tik vietinius, bet ir isz visos apielinkės, o labiausiai jaunikaiczius ir paneles ant to puikaus pasilinksminimo.

Komitetas.

Tautiszkas apvaicszciojimas dienos mirimo S. Daukanto.

Bus keliamas per Dr. Lelėvelio Scranton'e ateinanczioje nedėlioje 26 d. Lapkriczio szitų metų 7-tą valandą vakare, ant Leonardo Salės po No. 111 W. Market str. Providence, kur bus svetimi ir vietiniai kalbėtojai, teip-gi deklamacijos vaikų ir mergaiczių, ant kurio tai susirinkimo užpraszome szirdingai lietuviszką visūmenę susirinkti, teip vyrus, kaip ir moteris ir merginas, kada-gi bus kalbėtojų ir isz moteriu.

Komitetas.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau savo brolio Ignaco Žeko, isz Vilkiautinio kaimo, Kudrėnų valcziaus, Seinų pavieta, Suvalkų gubernijos. 14 metas kaip Amerikoje, nū kurio negaunu jokios žinios, gal jau ir gyvo nėra. Jeigu kas apie jį žinotu, arba jis pats, teiksis suteikti žinę ant szio adreso:

Adolpas Žekas

2220 Tustin str.

Pittsburg, Pa.

Atsakymai.

S. Bairiunui Philadelphia, Pa. Tamistos apgarsinimą gavome utarninke 14 Lapkriczio po pietų, kada jau laikrasztis buvo spaudoje, ir dėlto nepatilpo. Atėjusiejie apgarsinimai panedėtyje tampa pa-

talpinti dar.

Skaitytojui, Pittston, Pa. Kun. Szedvydis neprivalo baimytis, nes sukaktuvių Simono Daukanto szį metą daugiaus jau nebus. O ką jis apskundė Bl. draugystę Susivienijimui, kadiszmestą, tai tik jūkai.

Nauji, puikus vargonai

yra ant pardavimo už labai pigę prekę. Priezastis pardavimo ta, kad iszkeliauju į kitą szalį.

Dasiznokite pas G. Milių

220 E. Main str.

Plymouth, Pa.

P. CA. SABAS

Geriausis užėiga dėl visų, o ir Degtinė, Vynas, Alus ir Cigarai yra pirmos kliasos, taiposgi ir Bilerdą puikų laikau dėl praleidimo linksniau laiką.

PARDŪDU LAIVAKORTES

ant visokių kelių mariomis ko nū pigiausei. Siunoziu piningus į visas dalis svieta. Norintis kad jo piningai siunoziami įtvynę neprapultų ir kū greicziausei nueitu, tegul kreipsi po tokiu adresu:

P. Ch. Sabas

301 W. Centre street.

SHELANDOAH, PA.

Visokias knygas,

lietuviszkas, taip dvasiszkas kaipo ir moksliszkas, taipgi ir laikraszczius; kaipo tai: „Varpa“, Ukininką“ ir „Tėvynės Sargą“, visus tris kartu imant ant 1899 m. gaunama už \$3 dol. Katalogą knygų ir laikraszczius ant paziuros prisi incziu dovanai. Užpraszant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir piningus prisiusti.

Jurgis aLpinas

Tilžėje — Tilsit

Ostpr. Germanij.

Paveikslai.

Parašė Žemaitė.

(Tąsa.)

— Netrukk Juozeli, netrukk!—ragino motina grįždama į vidų. Bet Juozapas nebegirdėjo, nės jau per pusvarsnį buvo ant dvaro nulėkęs. Motina, žengdama per slenkstį, jau Magdelei kalbėjo:

— Juozas išbėgo į dvarą, pašiklonios poniai ir parvež daktarą, pagelbės tavę, mano pupele! Sunku kentėti naba gėlei. — klostinėjo, glostinėjo ligonę. Ta, motinai bučiuodama į ranką, tarė:

— Ačiū mamytei, kad patarei daktarą parvežti, gal dar neprisieis mirti...

Viltis spėrio sulaukimo pagelbos pamirino Magdele: nutilo, užmerkė akis ir gludojo kantriai.

Tėvas poteriaudamas dumojo: „jeigu negautų arklių dvare, reikėtų nors viena kumele važiuoti... Juozas nabagas laksto, kaip sudegęs: pirmas sykis — nesumano, ką bedaryti. Kiek kartų man taip buvo! Bet daktaro nė sykio nevežiau, katras augo—užaugo, katras mirė—numirė... o motina ir šiandien sveika tebėra; ir čia man rodos apsieitų be daktaro, tik truputį kantrybės... Biednas vaiks! Nė tėvas, nė motina — netur prie ko šauktis, mes ir vyras — visa giminė; tie tėvai, tie globėjai... bent pamatys juog mylim ir tausojam... nors tiek turės už savo darbus ir vargus...

Teip dumodamas ir pasikosėdamas traukė ratukus prie klano nuplauti ir pasitaisyti dėl visoko. Motina, nuraminusi ligonę, žygiavos apie apyvoką, nės saulelė jau visiškai leidosi. Pamąčius tėvą betraukiant ratukus, nubėgusi stumė bardamos:

— Dvasios neatgauni, o teip sunkiai trauki! nematei mane, pasišaukti.

— Užtenka darbų ir tau, matušėle!

— Su darbais pusė bėdos, kad tik Dievas duotų visiems sveikatą... Ot, ar aš nesakiau! — ir bredi į vandenį; tai per naktį paskui krankš, nė akių nesudės — ryto — čielas ligonis.

— Kas padarysi, matušėle! mūsų vaikai — mūsų vargai.

Žara vakarinė temo—temo, niekaip nesutemo. Dangus zvaigždėlėms jau apsipylė. Žemė drėgna rasa apsigrendė, o žara vis dar tebėra; siaurėjo ir tamsėjo iš vakarų, bet tėsės, kaip kokia juosta pakraščiu dangaus per visą šiau-

rę į rytmečius; ten plietės, kilo, balo ir švietėjo. Rytų pusėje ta pati pavirto jau į aušrinę žarą, kurioje mėnesio pjautuvėlis spinksojo. Saulelė tebemiegojo giliai įsimerkusi baltojoje žaroj'. Vėjalas miegojo, kazikur už miškų tykiai nugulęs. Nejudindamas nė lapelio, miškas teipogi miegojo. Bemiegė griežlelė nustojo jau čerkšti; į jos vietą pabudo pirmasis vėversėlis: truputį pačiurškes, pamaži, rodos nedrąsiai, pradėjo savo giesmelę vinguoti. Pajutęs naminis gaidys, pašoko, sparnais suplanojęs, staiga užgiedojo...

Tuo laiku Sutkų kiemelyje stovėjo puikus porinis vežimėlis. Vežikas — barzdyla su ilgu ploščiumi, baltais guzikais, kepurė baltais kraštais, — sėdėjo ant pasostės to vežimėlio: vadžias rankoje nusitvėręs, galvą nuleidęs, į barzdą įsikniausęs, skaniai snaudė. Porą širvų žirgų pakinkytų nors prunkštė ir su kojoms kasė žemę, bet stovėjo ant vietos, kaip įsmeigti. Tėvelis kertelėje ant kaladėlės susirangęs, kiutodamas girdėjo troboje: Magdelės dejavimą, guodžiojimą motinos, verksmą Juozapo, aiškia kalbą daktaro.

Saulelė tekėdama spinktelėjo į Sutkų trobos langelį; toje pat valandoje tenai staiga suriko kudikis... Tėvelis atsidukėjo lengvai, kaipo butų sunkiausias akmuo nuritėjęs jam nuo širdies, rankas susidėjęs pakėlė į dangų; Juozapas ant pirmutinio balso kudikio visas sudrebėjo, nebežinojo kas su juomi dedasi: ašaros, kaip lytus, lijo, o kartu širdingai juokėsi; skaudus skausmas staiga virto į didžiausią džiaugsmą. Motina garbstydamą globstė kudikį, glaudė ant rankų ir kartu ašaras sau braukė. Juozapas kartu verkdamas ir juokdamasis puolinėjo nuo motinos prie daktaro ir atgal prie motinos, abiem rankas bučiuodamas; truputį atsikluinėjęs iš pirmutinio įspudžio, krito ant Magdelės kojų; ta juokdamas rankas prie jo ištiesė. Užmiršę savo vargus ir skausmus, susiglaudę meilingai, verkė džiaugsmo ašaromis.

* * *

Saulelė visuomet vienoje pusėje teka, antroje leidžiasi; kas diena vienodai rieda per dangų iš rytmečių į vakarus. Mėnuo teipogi vienodai mainosi: syki vakaruose pasirodo plonutėlis, kas kartas storėdamas užauga į apskritą ritinį;

tuomet šviečia per naktį; ir vėl kas karts dyla; sudilęs pasirodo rytmečiuose vėl plonutėliu pjautuvėliu. Sviesus mėnesėlis persimainė jau dešimtimis sykių, o spindanti saulelė leidos ir tekėjo tukstantimis kartų nuo to laiko; kada pirmą sykį ant šio balto svieto suvirkęs Sutkų Jonelis pradžiugino tėvus ir senučius.

Nors per tą pralėkusių laiką nemaž ašarų iškrito Sutkams, daug rūpesčių ir skausmų nesykį širdį nuspaudė, džiaugsmi ir linksmybės, kaip žaibu kartais spiktelėjo, vienok laikas nieko neprailgo, treji metai rodos, kad viena diena praslinko. Sutkų gyvenime atmainos teipogi visai mažai: Senelis — vienokiai pasikosėdamas poteriauja ir ką galėdamas dirbinėja; motina vienokiai gera ir nuolanki; Magdelė vienokiai švelni ir darbšti; Juozapas vienokiai rūpestingai darbuojas apie savą nors mažą ukę. Jonelis vienas tik labai atsimainė: tuomet kudikėlis silpnas nevaldas nė kokio sąnarelio verkiąs nežinodamas ko, o dabar — kojalemis savo bėgioja greitai, pasisako ko verkia arba juokiasi, ir su šuniuku ritasi, dėvi ilgus marškinius ir ant galvos jau nulaiko kepurę.

Šiandien karšta dienele, saulelė, kaip deginte degina; o ten toli pakraščtyje dangaus guli juodi murai, kuriuose griautinis, kartais vos tik girdėtinais, bet rusčiai sudunda... Sutkų šeimyna po kiemelį bruzda, kiekvienas prie savo darbo: Juozapas tašo lentas, skubina, darbuojasi niekur nesizvalgydamas, prakaitas jam net čiurkšlėms eina per burną, o ant pečių marškiniai net grėžiami; pasistatęs šėip teip naują trobelę, stengias ir išgrįsti, sako: „bus šilčiau žiemą senučiui kojoms, bus geriau ir Joneliui su Juočkum voliotis“. Senutis ir Jonelis pasišnekėdami renka skiedras ir delioja padarzen šalyje į pastogę. Motina — prieangėje naujosios trobelės, pavėsyje plazda prie verptuvo ir linų kuodelio; tekinėlis birbdamas sukasi; ji kas valanda pasilekdama žiuri į špulę ir glosto kuodelį, o siulą paseiliodama traukia ir traukia per pirštus. Magdelė, milštuvėlę nešdama, pareina papieviais iš alksnyno; netoli kiemelio nusišnyptė nosį, Jonelis pajutęs, pasigrobė kvortelę, bėga priešais šokinėdamas.

(Toliaus bus)

LATVIU TAUTA,

KITAKART IR ŠIA DIEN.

PARASĖ

JONAS ŠLIUPAS, M. D.

(Tęsa)

panaikinti suderybas bei sądoras: todėl ji-ai taip spausdavo parkrikštus, juog tie pasišiaušdavo, ir naujai tapę pergalėtai budavo į baudžiavas įstatomi. Rods draudė popėzius Honorius III bei Gregoras IX atiminėti valnybę ir lobį nuo tų, kurie krikščionims buvo tykiai pasidavę; baisųjį gel-zia mėginimą Honorius buvo jau 1222 m. uzdraudęs; taip-gi cėzorius Pridrikis II, 1232 m., įsakė atsivertėliams užlaikyti valnybę bei visas tiesas padonų apaštališko sosto bei Romos valstijos. Bet skundams einant į Romą, 1239 m. popėzius liepė Meiseno vyskupui padaryti Prusuose ištyrimą, kurs meta gilesnį spindulį ant vargingumo ir bėdingumo anuminės Prusijos. Hochmeisteris Konradas iš Turingijos keliavo į Romą ginti zokoną, bei veikiai ten numirė. Kada neužilgo potam mirė ir pats Gregoras, tai judinyje per du metu zokonas prašalino nesmagius dėl savęs proceso dokumentus, ir už tai bėdnujų skundai buvo ant vėjo nuėję.

Vyskupas Vilimas iš Modėnos rods bus šį bei tą padaręs. idant įsakmė popėziaus bei cėsorius kaslink tengymų įvyktu, dėlto jis Kuršą ir Žiamgaliją padalino į tris vyskupystes: vyskupystę Žiamgalių tarp Dauguvos bei Niamuno, šalis-gi aplink Rygos marės alkunę jis prikergė prie Rygos vyskupystės, o kraštą pagal augštutinę Ventą ir pamarij iki Klaipėdai jis padarė Kuržiamio vyskupyste, kurios pirmu vykupu įkurė kn. Engelbertą. Bet tai vis neapsaugojo tengymų nuo zokono nelabumų, nėsa pati religija tam davė progą dėl priekabių. Pačkrikštai neįgyjo jokio mokslo apie Kristų, mokslas meilės dėl jų buvo tikrai mokslu neapykantos bei kraugėringumo, ir jie nesykj grįžo prie savų senų kuningų bei kerėtojų, kurie dabar slapstėsi tamsoje girių; tie varguolius tiešino, tai vėl kur-tė į atkerštą ir maištą. O sugrįžimas į pagonybę, pagal kodeksą Alberto, turėjo būti korotas mirtimi; pilningos šeimynos, pilningi kaimai, kaip jau Henrikis Latvys aprašinėja, buvo pustyjami kardu ir ugnimi. Kad persekiojimų bei prispaudimo dėlei 1242 m. Kurai atkrito nuo krikščionybės, užmušdami vyskupą Engelbertą ir krikščionių kuningus, teriodami vokiečius bei susiderindami su Lietuviais, zokonas gavo lauktąją progą panaikinti suderybas, padarytas 1230 m., Kurus galutinai pavėrsdami į baudžiauninkus. —

Matėme, kaip Kardo Zokonas susidrutino budamas priimtas į Vokiečių Zokoną, ir ta spēka butu galinga tapusi kovose su susėdais, jeigu namie nebutu kilusi nesutikmė tarp zokono bei vyskupo netiktai galybės ir žiamų dėlei, bet dėl piningų už atvalnyjimą nuo apzadų, dėl klausimų etikėtos ir rango ir t.t.

Landmeisteris Herman Balk'is, pribuvęs į Vidžiamį (1238 m.), su pagalba kryževių ir Terbatos vyskupo atliko kelionę prieš Rusus, įėmė Plėskavą (Pskovą), paliko ten įgultinę, paėmė taip gi Isborsko miestą; bet karzygiškas Novgorodo kuningaiktis Aleksandras Nėviszkis, 1242 m., pavei-

kė vokiečius ant ledo Peipaus azero ir nuo rubežiaus Rusų nuvyjo; 400 vokiškų ritterių paskendo akečiuose azero. Ant neilgo laiko įvyko sudėjimas ginklų tarp Vokiečių su Rusija.

Mirus H. Balk'ui, Vidžiamio landmeisteriu buvo Ditriskis Grueningen; po Rusų pergalės ant Peipaus azero Kurai taip-gi ėmė šiauštiesi. Bet 1244 m. Ditriskis su vyskupiškiais ir Danai apmalšino Kurus, privertė juos pastatyti laidus ir atgal sugrįžti į krikščionybę, ir dėl atvangumo Kuršo pastatydino pylis Kuldigą, Ventpylę ir Hasenpothą. Kuldigos komturu tapė paskirtas ritteris Bernhard v. Haaren. Kaip tikrai Grueningen apleidė Kuršą, Lietuvos Didis kuningaiktis Mindovė atėjo su kariumene Kurams į pagelbą. Bet 1245 m. vokiečiai, vedami komturo Bernhardo v. Haaren parmušo Lietuvių vaiską, susidedantį iš 30 000 kareivių, pas Ambotę, kurią pylį dabar vokiečiai labiaus sudrutino; taip-gi naujas pylis pastatė — Dundangę, Angermuendę, Kandavą, Durbę ir Grobinę. Metams-kitiems-vienvalinėse imtynėse tarp Lietuvių bei vokiečių perėjus, Kuržiamis bei Žiamgalija tapė kardu paimtos, valnybė jų galutinai nusmerkta, baudžiava uztvirtinta, o krikščionybė po nevalė antmesta aplink 1246 m.

Sekanties zokonui Kuržiamyje bei Rusijoje, Mindovė 1252 m. ir jo pati Morta turėjo krikštydintiesi, kurį įmonį vyskupas Heidenreich iš Kulmijos atliko. Cion pribuvo Vidžiamio ordensmeisteris Andrius iš Styrijos (Stuekland) su daugeliu vyčių (ritterių) bei kuningų. Kuningai apsiliko Lietuvoje dėl platinimo tarpžmoniais krikščionybės. Anuometinė-gi krikščionybė buvo sujungme riebių prietarų su theologiskais gudravimais, kurių nėks nesuprato, o kurius popėziai, kuningai, zokoniškai panaudojo dėl įgyjimo ir paplatinimo savo galybės ir įėmimų. „Žmonių draugas baisinasi ana gadyne, ir ana religija, kuri kozną žmogišką jausmą ir visą dorybę širdyse žmonių nuslopino, ir kuri iš savo kovėjų už tikėjimą Vidžiamyje ir Prusijoje, kaip prieš Albigensus ir ant stirtų Inkvizicijos, išauklėjo krikščioniškai dievotus tigerius“ (Rutenberg). — Zokonui Mindovė priverstas buvo kartskartėmis dovanoti žiamies Žiamaičių ir Žėlių ir pažadėjo visą Lietuvą pavesti, jeigu pasimirtu be tėvonių! Gal jis tuomi tikėjosi zokone rasti pagelbą dėl savo reikalų. Tuom tarpū jau 1255 m. Mindovė vėl susidrauginęs buvo su priešais vokiečių.

Popėzius Aleksandras IV apskelbė naujas kryževystes, atleisdinėjo kaltes visiems padegliotojams, žmogžudoms, iškeiktiniams, visokiems piktadėjams, jeib tikrai jie trauktu į Prusiją ar Vidžiamį į karę prieš Lietuvius bei Latvius. Už tai zokonas veikiai pavirto į naujokynę piktadėjų, kur rado prieglaudą visokie palavykai bei palaidunai iš Vokietijos — kurie dabar siaubė ir siautė be pagailos Lietuv-latvių šalyse, o 1260 m. popėzius savo bullėje zokonui pavėlyjo, Prusus per captionem et etiam retentionem pignorum (per atėmimą ir palaikymą vaikų laiduosna) priversti prie kariškos tarnystos bei pylių statymo. 1259 m. Žiamaičius vadai (Alemanis, Trainatis ir kiti) sukeldino prieš Kurus ir prieš zokoną. Veikiai paš Skuodą (Soden) kraujagožingame mušyje krito 33 ritteriai. Su grobiu Žiamaičiai grįžo į tėvynę.

Ir Žiamgaliams pasikėlus (įpėčiai drąsiam Sabiui prikabant) prieš vokiečius, zokonas anų šalyje pastatė Dobės pylį (Dobelsberg) 1259 m. Ordensmeisteris Burchard v. Hornhau-

sen, gavęs pagelbą iš Prusijos ir nuo Danų iš Estijos, traukė prieš Lietuvius, Žiamaičius bei Žiamgalius dėl atkeršto, kurie buvo pyli Kretingoje įsitaisę dėl apsaugojimo tavorų, einančių iš Palangos, po to kaip Niamunu negalima buvo gauti, kada vokiečiai Mėmelį (Klaipėdą) ir Karšavą pastatė. Bet mušyje pas Durbę (1260 m.) vokiečiai tapė smagiai susmogti, — ir Estai čion juos aplėidė bei Kurai patys griebė už kiteros zokono kariumenėi. Ant vietos klaksojo 150 ritterių, pats Burchard v. Hornhausen ir Danų vadas, hercogas Karolis. Paveiktos neseniai šalis suki'o prieš svetvaldystą, atsimetė nuo krikščionybės, pietinę Žiamgalią vokiečiai patrotyjo ir tiktai daug kraujo išgozus ją vėliaus atgal tegavo. „Giuklų kovoje, mat, pagonai palengva beveik susilygino su vokiečiais, ale apie diplomatiškus gūvumus tųjų jie dar neturėjo nuovokos, ir tokiu budu kožna gentė atskiriam tapė nuspaušta per višgalybę vokiečių, kuomet kitos gentės, sulaimomos apgavingais prizadėjimais, dykos prisiziurinėjo prapriolenėi savo brolių gentės” (Rutenberg). Jau 1272 m. Žiamgalai turėjo pristoti ant šitokių sąlygų: a) jie pristoją duoti nuo arklo, Rygos mierą, vieną purą avizų ir vieną purą miežių, b) nuo kožno arklo baudžiauti dvi dieni vasarą ir dvi — žiemą visiems, kurie įstengia darbą dirbti; c) nėsant lobijų, mokėsi pinigų: už purą labybos dvi orti Rygos sidabru (tve artinck Rigis silvers), arba dvi kiauni, ar aštuones voverių uodas; d) be prieš nimosi pildyti pylių statymą, kelių taisyimą ir karės keliavimą; e) pylių vyresninkai (vogeden) sprės tiesą pagal Latvių ir Igaunių tiesas ir įpročius!!

1262 m. Mindovė susidėjo su Rusais ir traukė prieš Vėndeną, bet Rusai neatėjo ir Mindovė sugrįžo atgal nėko neveikęs. Kada, nelikus Mindovės (1264 m.), Lietuvoje kilo mišinys, iki Vytenis (1282 m.) paėmė valdžią į savas rankas, vokiečių ordensmeisteris Konradas v. Mandern pastatė Žiamgalių žiamėje ant Lielupės (Kuriškiosios Aos) kranto drutą Jelgavos arba Mintaujos pyli 1265 m., o Jervėje jis pastatydino Veissenšteino pyli. Bet 1262 m. Rusai, vedami Dimitro Aleksandrovyčiaus, įėmė trymis sienomis apgintą Tėrbatą, bet pylis nepasidavė, į kurią buvo paėslėpė vyskupas su kapitu-la, iki atėjusi vokiečių kariumenė neatmušė Rusus atgal.

Veikiai potam Jaroslav paėmė valdžią Novgorodo, ir 1267 m. jis užpuolė Danų Estiją, įpačiai Vesenbergą, pastatytą 1224 m. per Valdemarą II. Ritteriai iš Tėrbatos, Vilindės, Lealiaus ir Veissenšteino su Estais traukė priešais ir netoli nuo Vesenbergo 1268 m. parėjo į kraujagožingą mušį, kur vyskupas Aleksandras iš Tėrbatos galą gavo; mušis nebuvo nei vienu nei kitų laimėtas. Danai ir vokiečiai įpuolė į Novgorodo žiames, suardė Izborsko miestą (1270 m.), pokam Rusai su Danais ir vokiečiais sataikmę padarė.

Neuzilgo potam, 1274 m., vyskupas Pridrikis iš Tėrbatos suteikė pirkliais Vidziamyje ir Estijoje privilegiją, pagal kurią pirkiniai, ant Peipaus azero nelimę, po apmokėjimo sargybos pinigų, turėjo buti atiduoti jų savininkams arba tųjų tėvoniams, visi-gi laivai be akėžės važinėti azeru, ir medis dėl pataisymo laivų galėjo buti kertamas be mokesties pakraštyje azero. Turėjo tuomet didelė pirklyba vešėti ant to azero, mainant pardavinius rytų šalių ant pirkinų vakarų. 1277 m. landmeisteris Ernstas iš Ratzeburgo su arkivyskupu Jonu iš Rygos ir vyskupu Hermanu iš Oezelio išdavė tolygią įsakmę

kaslink Dauguvos upės ir visų pamarių Vidziamiškės valstijos. Kilus ginčams ant marės ar pamaryje, partijos galėjo skirtiesi sudžią, kurs apsudytu dalykus pagal gotiškasias tiesas; tiktai svetimžiamiams susikivirėjyjus su Rygos ukėsais, svetimiems turėjo buti užganėdinta pagal Rygos teisą. Rods jau 1256 m. arkivyskupas Albertas ant naudos pirklių vokiškųjų priemarinių miestų, „kadą gi Vidziamis jo dievo, įpačiai su pagelba pirklių buvo atverstas į katalikystą”, buvo uzdrandęs pamarinę teisą ir pavėlyjęs pirkliais valną nuo akėžės įvežimą pirkinų į rabežias, po jo sudo valdzia stovinčius.

Tuomi tarpu Lietuviai atnaujino savo antpuolimą, pustyjo žiames iki Oezeliui, ir su grobiu sugrįžo namon. Idant ant toliaus buti atvangesniais nuo Lietuvių, ordensmeisteris Ernstas iš Ratzeburgo 1273 m. pastatė Dauguvpylės (Duena-burgo) pyli, kurią Traidenis su Lietuviais veltuo mėgino išardyti. Vokiečiai iki 1279 m. su Lietuviais taikėsi, bet Lietuvoje kilus ne-utikmei, dabar jie įsigrudę pustyjo šalį net iki Kernavai ir sugrįžę atgal pas Aiskrauklę apsigulo abazu. Tuomi tarpu užbruko Lietuviai ir prasidėjo kruvinas mušis, kurs pasibaigė mirtimi karunnešio Jono Tyzenhausen, smurtaus Eilarto, mistro Ernsto Ratzeburgo ir 71 ordeno brolių! Vokiečiai tapė visiškai sukoneveikti! Kadą gi Žiamgaliai buvo neištikimais mušyje pasirodę, tai vokiečiai ant jų atsigerbė pasikvietę viršininkus ir tuosius nugaludami. Tad žmonės užpuolė vokiečius Tarvėtienos pylyje pergalejo. Bet Kuldigos pileponis Jonas Oktenhusen mėgo pustyti Duobelės ir Tarvėtienos pylių aplinkes ir nesykį prieš jį traukė į karę Nameišis su Žiamgaliais, ir sykį tam sekėsi net ordeno maršolą Gerhardą Katzenellenbogen apkalinti mušyje. Kad vėl 1280 m vokiečiai su didele spēka ištraukė prieš Dobelę ir Tarvėtieną, pastariejie prašė pakajaus, kurs vėl tapė nuspręstas. Bet Nameišis kreipėsi prie Lietuvių, ir Traidenis suteikė jam pulką, su kuriuomi ans užklupo Kristpylę (Christburg) ir nupustyjo. Bet čia Nameišio vardas dingsta chronikose: bene jis bus likęs Lietuvoje! Ale dabar vokiečiai sudamė statyti daugiau pylių Žiamgalių krašte: 1286 m. jie iškelė prieš pat Tervetę, pyli Der heilige Berg (šiadien Kalnamuizė) ir įgulė 30 kareivių. Kad Žiamgaliai neištengė tą pyli suardyti, tai jie nutarė savo Tervetės pyli nudeginti, o patys išsikraustyti į Ragenės pyli (Racken, Racketen). Sventakalpio pylis buvo kyliu į Žiamgalių širdį! Tiejie, negalėdami atsikeršyti naujajai pylei, rįžosi užklupti Rygą 1287 m. Pakeliui užklupę Ykškilį, sudegino miestą ir laupė apkartnę. Sutikę vokiečius, Žiamgaliai mušyje apveikė, nors vadovas jų krito: ale krito ir ordeno mistras. Naujas mistras Kuno Herzogenstein, 1289 m. surinkęs didoką spēką, nudegino Dobelės miestą ir apniko Žiamgalius Ragenės pylyje nelukėtai, bet tosios įimti netesėjęs, o tik Ragenės miestelį nudeginęs, sugrįžo į Rygą. Tuomi tarpu Samiai su Žiamgaliais brukosi į Vidziamį ir pustyjo Rygos arkivyskupo žiames, kurs (Jonas Fechten) nesutikmėje gyveno su ordenu. Mistras nenorėdamas gelbėti arkivyskupui, savo spēkas pasiuntė, vienas prieš Dobelę, kitas prieš Sidabrinę (Sydroben), kur nupustyjo šalį. Kad Žiamgaliai iš Vidziamio sugrįžo, vokiečiai buvo pasitraukę, palikini pelenų kruvas šalyje! Žiamgalių spēkos buvo palaužtos: negalėjo nei arti, nei gyvulių ganyti, nei lauke pasirodyti. (Toliaus bus.)

Balius! Balius!

Atsiprovys 29 ir 30 Lapkričio 1899 m. ant salės TOM RENEHAU, Union City, Conn. 29 prasidės nu 7-tos val. vakare ir trauksis iki 4-tai ryto, o 30 dieną prasidės nu pirmos val. po pietų ir trauksis iki 12-tai nakties, ir kožną vakarą nu 8-tos valandos prasidės dailiausi perstatymai ant salės ir trauksis per porą valandų. Tai-gi užpraszone visus isz apielinkės vyrus ir mergeles, senus ir jaunus ant to gražaus pasilinksminimo. Muzikantai bus lietuviski, kur rėsz kūnogeriausius lietuviskus szokius.

Užpraszone visus, kad nepatingētumēt pributi ant to gražaus pasilinksminimo.

Tikietas kožnam bevienam 25 centai. *Komitetas.*

Balius! Balius!

Draugystė Didžio Lietuvos Kuningaikszečio Gedimino isz Waterbury, Conn. rengia didelį balių ant Seredos 29 Lapkričio 1899, ant salės Concordija Hall, 503 Bank str.; prasidės nu 8 valandos vakare ir tęsis iki 6 val. ryto. Muzikantai bus net isz Punsko ir rėsz lietuviskus szokius ir dainas kad viskas ruks.

Deltogi szirdingai užpraszone visus lietuvius ir lietuvaiteles ant to teip linksmo pasilinksminimo ir nesigailėti savo kurpių.

KOMITETAS.

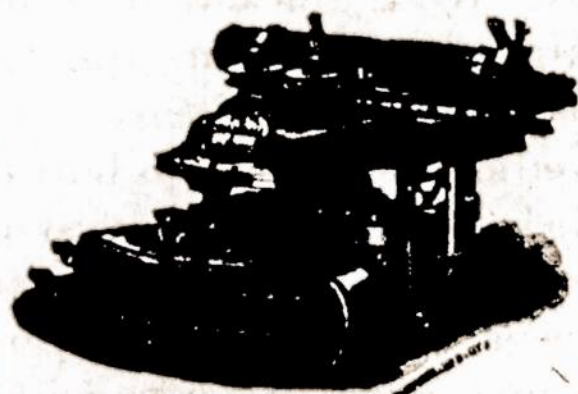
NEREKIA PININGU. PRABA DOVANAI PER 30 DIENU.

Mes tikime Jums. \$9.00 nusipirkite geriausią stovamą masziną VICTOR su visais įrankiais. Gera sluti rankinis ir lengvas stovinis. Gwarantujame ant 20 metų. Turime 3 skyrius už visokią prekę. \$22.00 nusipirkite geriausius VAREXUS VICTOR Gwarantujame ant 25 metų. Praba dovanai 21 skyrių, visokia prekė. \$120.00 pirksite geriausias VICTOR PIANO. Pardūdame visokius muzikališkus instrumentus. Katalogai dovanai. VICTOR MFG. CO. Dept. X 175, 161-167 Plymouth Pl., CHICAGO, ILL.

Kasnorio gero tavo'o gauti ir skanaus gėrymo ragaut! tegu atsilanko pas **Joną Žukaucką** Plymouth, Pa.

GERAS UZDARBYS.

Pajieszkome gerų lietuvių, kurie turi norą prekiauti kas yra labai apsimokamu daktu. Reikalanjame kiekviename mieste Agento. Mes parūdame siuvimo masinas, drūkavojimo gromatų Maszinas ir Plunksnas padužkoms. Plunksnų prašas nusiūsime kiekvienam, kuris prisius už 10 ct. markių po 2c. Teipgi kas noripriimti mūsų agenturą, tegul prisiunczia markę už 2 ct, o gaus ats.kyua. Kas norētu nusipirkti gerą Masziną siuvimui, tegul prisiunczia \$1.00 tai prisiusime freitu; toji Maszina kasztūja \$25.00, kur likusius \$20 užmokėsite ant freito ir Maszina bus Jusų. Raszyti galima lietuviszkai Adresas:

J. F. RICHARD, Mdse Co
62 Gouverneur str. **NEW YORK, CITY.**

NAUDOKITES.

ISZ PUIKIAUSIOS ant svieto popieros dėl gromatų ratzymo su puikiausioms kvietkoms, apskaitymais ir pavincziavėnėms parsidūda po neiszpasakytai nžemintą prekę. Kas prisius 33c pacztinėms markėms gaus tuziną tų puikiasių ant visos pasaulės popierių su konvertais; kas prisius \$1.00 gaus 5 tuzinus. Kasztus prisiuntimomes apmokame

Perkupcziams, agentams ir pedlioriams dūdame didelį pelną. Antpareikalavimo isz'nucziame į visas dalis Amerikos

Užsisteliūdami į ožieras ir prisiūsdami ant jų pinngus visada uždėkite šzitoki adresą.

W. KUDARAUCKAS, & CO.,
Box 234 LAWRENCE, MASS.

ADRĖSAI

CENTRALISZKŲ VIRSZINKŲ „TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ“ DRAUGYSTĖS.
Prezidentas—J. Astromskis
P. O. Box 200, Minersville, Pa.
Kasierius—A. Olszevskis
60 Sub-Sta. Chicago, Ill.
Sekretorius—M. J. Damijonaitis,
65 N. Leonard str. Waterbury, Conn

HOTELIS arba geriausia

užeiga dėl darbininkų ar sziaip žmonių. Kurie norite szj bei tą dasižinoti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokių arielkų, ar cigarėlių skanų užirukyti, atėkite pas:

Antaną Kalinaucką
13 N. Hancock st **WILKES-BARRE**

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

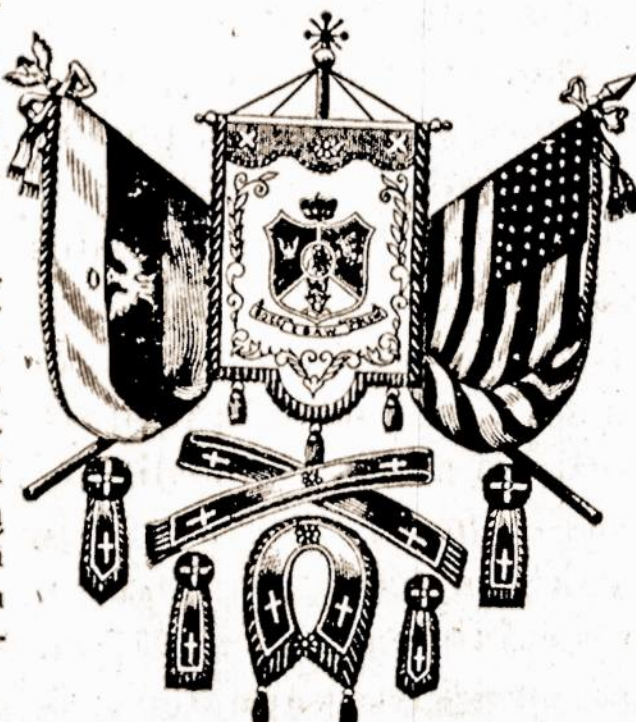
DWIEMS MEDALIAIS ant Kosciuskos Parodos už rupestingą, teisingą ir artistiszką iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreiksztį guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu visus augszcziaus pamintus daigtus Pigiausiel, Teisingiausiel ir Geriausiel, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone **W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.**

Geriausie užeiga dėl lietuvių
pas **Jūza Kardoka**

Virados skanus Alus, porteris, vynas, visokios arielkos ir skaniai kvėpenti Cigarai, ir rodoje pirmutinis, atsilankykit po No 227 East Main stt. **PLYMOUTH, PA.**

Griaucziausiai iszgydo visokias ligas **Dr. J. Szlupas**
421 Penn. Ave. **Scranton, Pa.**

PUIKIŲ CZEVEERYKŲ dėl merginų, vyrų ir moterių. Taipgi didžiausiam iszsirinkime korsetų ir vasarinių jekių visokio didumo ir skyriaus, prieszais pacztą pas:

Darius Yeager & Co.
No 120 West Main str., **PLYMOUTH, PA.**

VYRAI BIZNIERIAI visi pas **CHMIELIAUCKĄ**

Užsidėjas **WHOLESALE** krautuve: Arielkų, Vyno, Cigarų, ir Alaus pardūdu Baczkomis ir Bonkutėmis ir užtikrinu kaip Shenandorieczius taip ir aplinkinius, jogei asz pardūdu kur-kas pigiau negu kiti ir nelyginai geresnį gėrymą.

Neužmirszkit Broliai jei kam bus reikalas. Krautuve mano atrasit po 231 E. Centre str.

Shenandoah, Pa.

AMERICAN LAND COMPANY

isz Chicago, kurios czionais apgarsinimas esti, daugelis žmonių yra jau apziurėję tais vietas ir perstikrine kaip galima įgyti puikią **FARMĄ** ir namus pietūse tiktai už **\$55.**

Laikę praėjusių metų daugelis szemynų apsigyveno Pietvakariūse Missouri ir visi yra užganėdintais ir kvieczia pas save visus savo pažistamus.

Oras Pietvakariūse Missouri kur toji žemė esti neiszpasakomai geras dėl sveikatos. Oras czystomas lygiai kaip ir vandū; serganti Malaria, Dispepsia ir Reumatizmu czionais pasveiksta, isz ko aiszku, kad toji vieta yra labai naudinga.

Mes esame iszleidę puikią knygą apie tąją žemę ir užpraszone kiekvienam prisiuncziam ir jeigu skaitytojajai norētu permaintyti savo butį, matys isz knygos aiszkius faktus apie tais vietas. Perziurėjimas tų vietų per mūsų skaitytojus be abejonės pertikrins ir užganėdins kad apsigyvenimas tenais bus labai apsimokamas.

Geriaus jus negalite norėti, kaip perskaiczius szj apgarsinimą užpraszyti prisiusiti tąją knygą. Adresas:

American Land Company,
Suite 714, 59 Dearborn str
CHICAGO, ILL.